

Elektroniniai dokumentai darbo santykiuose: nauji sprendimai ir iššūkiai

Rasa Grigonienė

Vilnius 2018-02-20

Personalo dokumentų valdymo efektyvumas

Lietuvoje vienas personalo darbuotojas aptarnauja iki **100** darbuotojų,
Estijoje – beveik **1200**.

Lietuvoje vienas darbuotojas vykdo **105** darbuotojų darbo užmokesčio apskaitą,
Estijoje – beveik **1100**.

Šaltinis

<https://lrv.lt/lt/naujienos/isibegeja-viesojo-sektoriaus-bendruju-funkciju-konsolidavimas>

Personalo dokumentų valdymo efektyvumas

Lietuvos viešojo sektoriaus įstaigose buhalterinei apskaitai tvarkyti naudojama **daugiau nei 30**, darbo užmokesčiui skaičiuoti – **virš 20**, įstaigų personalui administruoti – **per 20** skirtingų tarpusavyje nesuderintų informacinių sistemų, kurioms palaikyti ir tobulinti per metus išleidžiama **beveik 3 mln. Eurų**.

Šaltinis

<https://lrv.lt/lt/naujienos/isibegeja-viesojo-sektoriaus-bendruju-funkciju-konsolidavimas>

“Įsibėgėja viešojo sektoriaus bendrųjų funkcijų konsolidavimas”

“Viešojo sektoriaus efektyvumo didinimas ir įstaigų vidinių procesų optimizavimas yra vienas iš šios Vyriausybės prioritetų. Vyriausybės programos priemonių plane numatytas Nacionalinio paslaugų centro įsteigimas ir valstybės institucijų bendrųjų funkcijų konsolidavimas.”

Šaltinis

<https://lrv.lt/lt/naujienos/isibegeja-viesojo-sektoriaus-bendruju-funkciju-konsolidavimas>

“Elektroninės asmens bylos modulis – mažiau popierių, greitesnis personalo valdymas”

“Valstybės tarnybos departamentas primena, kad valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos gali naudoti departamento sukurtą Valstybės tarnybos valdymo informacinės sistemos (VATIS)

Elektroninės asmens bylos modulį.

Šis modulis leidžia sumažinti popierinių dokumentų apimtį, taip pat sutaupyti daug personalo specialistų, valstybės tarnautojų bei darbuotojų laiko. ”

Šaltinis

<https://vtd.lrv.lt/lt/naujienos/elektronines-asmens-bylos-modulis-maziau-popieriu-greitesnis-personalo-valdymas>

Teisingas informavimas ir konfidencialios informacijos apsauga (DK 25 str.)

Darbo sutarties šalies kitai darbo sutarties šaliai šio kodekso, kitų darbo teisės normų ar sutarčių nustatytais atvejais perduodami dokumentai (pranešimai, prašymai, sutikimai, prieštaravimai ir kita) ir kita informacija turi būti **pateikiami raštu.**

Teisingas informavimas ir konfidencialios informacijos apsauga (DK 25 str.)

Dokumentų ir informacijos tinkamu pateikimu raštu laikomi tie atvejai, kada duomenys perduodami įprastai naudojamomis informacinių technologijų priemonėmis (**elektroniniu paštu, mobiliaisiais įrenginiais ir kita**)...

Teisingas informavimas ir konfidencialios informacijos apsauga (DK 25 str.)

.....su sąlyga, kad įmanoma nustatyti informacijos turinį, jos pateikėją, pateikimo faktą ir laiką, **taip pat sudarytos protingos galimybės ją išsaugoti.**

Jeigu darbo sutarties šalis nurodo pagrįstas abejones dėl šių abiejų sąlygų buvimo, įrodyti, kad jos buvo sudarytos, **privalo darbdavys.**

Elektroninio dokumento samprata

- Elektroninis dokumentas – bet koks turinys, saugomas elektronine forma, visų pirma tekstas ar garsas, vaizdo arba garso ir vaizdo įrašas (eIDAS reglamentas 3 str. 35 d.);
- Oficialusis elektroninis dokumentas – Lietuvos vyriausiojo archyvaro nustatyta tvarka valstybės ar savivaldybės institucijos, įstaigos ar įmonės, valstybės įgalioto asmens informacinių technologijų priemonėmis sudarytas, patvirtintas ar gautas elektroninis dokumentas, pasirašytas elektroniniu parašu ir įtrauktas į apskaitą. (DAI)

Elektroninio parašo sąvoka

(eIDAS 3str.10-12 d.)

- **elektroninis parašas** – elektroninės formos duomenys, kurie yra prijungti prie kitų elektroninės formos duomenų arba logiškai susieti su jais ir kuriuos pasirašantis asmuo naudoja pasirašydamas;
- **pažangusis elektroninis parašas;**
- **kvalifikuotas elektroninis parašas.**

ELEKTRONINIO PARAŠO, ELEKTRONINIO SPAUDO, ELEKTRONINĖS LAIKO ŽYMOŠ IR PATIKIMUMO UŽTIKRINIMO PASLAUGŲ TEISINĖ GALIA

1. Elektroninio parašo, neatitinkančio kvalifikuotam elektroniniam parašui keliamų reikalavimų, **teisinė galia yra lygiavertė rašytiniam parašui**, jeigu tokio elektroninio parašo naudotojai dėl to **iš anksto susitaria raštu arba elektroniniu būdu**, jei yra galimybė susitarimą išsaugoti patvarioje laikmenoje.”

Lietuvos Respublikos elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų įstatymo projektas 5 str. 1 d.

Elektroninio parašo teisinė galia

Kvalifikuoto elektroninio parašo teisinė galia yra lygiavertė rašytiniam parašui (eIDAS 25 str. 2 d.);

Negalima atsisakyti pripažinti elektroninio parašo teisinės galios ir jo tinkamumo naudoti kaip įrodymą teismo procese tik dėl to, kad parašas yra elektroninis arba kad jis neatitinka kvalifikuotų elektroninių parašų reikalavimų (eIDAS 25 str.1 d.).

Pagal Elektroninių dokumentų valdymo taisyklių 5.6 punktą :

Įstaigos vadovas :

nustato, kurie trumpai saugomi ir neperduodami kitiems fiziniams ar juridiniams asmenims įstaigos veiklos elektroniniai dokumentai gali būti sudaromi ne pagal Lietuvos vyriausiojo archyvaro patvirtintas ar su juo suderintas elektroninio dokumento specifikacijas (toliau – Specifikacija (-os) ir pasirašomi *pažangiuoju elektroniniu parašu*, taip pat ir šių dokumentų pasirašymo organizacines ir technines priemones.

Įpareigojimai darbdaviams dėl vidaus tvarkų parengimo

Darbuotojai turi būti supažindinti
su **informacinių ir komunikacinių
technologijų naudojimo** bei darbuotojų
stebėsenos ir kontrolės darbo vietoje tvarka.

(DK 27 str. 3 d.).

Informacinių ir komunikacinių technologijų naudojimo tvarka

- Atvejai, kai bus naudojamos IKT;
- Prisijungimų periodiškumas;
- Atgalinis ryšys;
- Darbuotojo veiksmai, esant tam tikroms situacijoms;
- Teisinės pasekmės ir kt.

Nauja darbo sutarties forma

DARBO SUTARTIS

20__ m. _____ d. Nr. _____

_____
(darbo sutarties sudarymo vieta)

Darbdavys _____,

(darbdavio pavadinimas, kodas, registruotos buveinės adresas, **telefono numeris ir elektroninio pašto adresas; .....**)

atstovaujamas _____,

(darbdaviui atstovaujančio asmens vardas ir pavardė, pareigos, atstovavimo pagrindas)

ir **Darbuotojas** _____

(vardas ir pavardė; paso ar asmens tapatybės kortelės duomenys (jei nėra šių dokumentų – duomenys iš kitų asmens tapatybę patvirtinančių dokumentų) – asmens kodas, jeigu jo nėra – gimimo data; gyvenamoji vieta; **telefono numeris ir elektroninio pašto adresas**)

sudarė šią darbo sutartį:

Žiniaraščiai

Darbo laiko apskaita tvarkoma darbdavio patvirtintos formos darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose, kurie gali būti **pildomi ir saugomi elektroniniu būdu.**

(DK 120 str.)

Instruktavimas darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais

“Valstybinės darbo inspekcijos specialistų nuomone, organizuojant darbuotojų instruktavimą **elektroniniu būdu** (naudojant elektroninius duomenis), instruktavimo patvirtinimas saugiu elektroniniu parašu **atitiktų darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų nuostatas**, informant instruktavimo faktą pagal Lietuvos Respublikos elektroninio parašo įstatymą.”

Šaltinis

<https://www.vdi.lt/AtmUploads/InstruktavimasElektroniniuBudu.pdf>

Darbo tarybų rinkimai

Elektroninį balsavimą renkant darbo tarybą bendru rinkimų komisijos ir darbdavio sutarimu galima vykdyti tuo atveju, kai galima užtikrinti balsavimo slaptumą ir darbuotojų valios išraiškos teisingumą.

(DK 171 str. 16d.)

Atostogų įforminimas

Kasmetinės atostogos įforminamos **darbdavio nustatyta tvarka.**

(DK 128 str. 8 d.)

Ilgiau negu vieną darbo dieną (pamainą) trunkančios **nemokamos atostogos** gali būti suteikiamos darbuotojo **prašymu** ir su darbdavio **sutikimu.**

Darbo dienos (pamainos) metu darbuotojo **prašymu** ir darbdavio **sutikimu** suteikiamas nemokamas laisvas laikas darbuotojo asmeniniams poreikiams tenkinti.

(DK 137 str. 2,3 d.)

Darbo sutarties pasibaigimo įforminimas (DK 65 str.)

Darbdavio **sprendimas nutraukti darbo sutartį ar konstatuoti darbo sutarties pasibaigimą turi būti išreikštas raštu**. Sprendime nurodoma darbo sutarties nutraukimo pagrindas ir įstatymo norma, kurioje nurodytas darbo sutarties nutraukimo pagrindas, darbo santykių pasibaigimo diena.

Sprendimas perduodamas darbuotojui nedelsiant. Jeigu darbuotojas ginčija atleidimą iš darbo nustatyta tvarka, darbdavio sprendimo įteikimo **įrodinėjimo našta tenka darbdaviui**.

Iššūkliai

- Tinkama elektroninių asmens duomenų apsauga;
- Darbo ir poilsio laiko ribų atskyrimas;
- Elektroninio susižinojimo neliečiamumas;
- Elektroninių dokumentų išsaugojimas;
- Elektroninių duomenų patikimumo įrodinėjimas.

Klausimai ...

AČIŪ UŽ DĒMESĪ
Sēkmēs darbuosē

Rasa Grigonienē
rasa.grigoniene@gmail.com

